

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Bölüm 2

4

Tarım Kültüründe geri göç boyutu

Returning Home migration at Agriculture Culture

M Arif AKŞİT**

**Geleneklerin hâkim olduğu Tarım kültüründe, göç ile yeni gelenekler oluşmuştur, aynı olmaz.*

*** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik*

xx

Tarım yapan kişi bilir belirli bitki veya ürüne göre davranmak, onun yetişmesine uygun yaklaşım yapılmalı, az veya çok değil, takviyeli ve uygun yaklaşım yapılmalıdır. Bilimsel boyutta ve belirli düzende olmak gereklidir. Bu yaklaşımı kendi toplumu olarak da uygularlar.

Suç zarar ve zulüm için belli iken, düzenleme kanunlarımızda sorun ve zarar yaratmadıkça suç değildir. Zorlama zaten yapılamaz ama Tarım Kültüründe düzenlemeye uymayanlar dışlanmalıdır.

Göçlerde de aynı düzen içinde olunması istenir. İnançta önemli olması ile, aynı tarikatlar ve mezhepler içinde olması istenir. Yoksa uyumsuzluk, birey hakları yaklaşımı yok ise oluşacaktır. Çünkü onlarda Tarım Kültüründe aynı yapıyı isterler.

Geri dönüşte de aynı düzen olması istenir ama bunun imkânsız olacağı da kesindir. İstenmez veya gidip kendi düzenimizi kuralım denilir.

S evgi ve insanlıkta olmak Tarım Kültüründe aynı düzeni kabul etmek olmaktadır.

Şehir devletlerinde birbirlerine yakın olmalarına karşın kale duvarları daha büyük yapılır, halk birbirleri ile etkilenmesi istenmez. İçeri girmek için parola gereklidir. Onlara uyulacağı boyutudur.

Mısır üreten toplumun kullandığı cihaz ve aletler farklı iken, daha ziyade kek usulü pişirme yapılırken, buğday yetiştiren yerlerde mayalanma boyutu vardır. Göçtüklere yere bunları götürürken, geri göçlerde de bunları isterler.

Kısaca yaşanacak yer ancak kendi düzeni olan yer olmalıdır. O halde tek değil bir düzen ile gidilmeli ve ürünleri ile aletleri ve özellikleri de götürülmeli, taşınmalıdır. Bu da zor ötesi imkânsızlık boyutunu da beraberinde getirir.

Özet

Tarım Kültüründe geri göç boyutu

Amaç: Tarım Kültüründe doğa bitki ve biyolojik oluşumlar gibi belirli kural ve esaslar içinde kalınması amaçlanır. Eskiden nadas yapılırken yapılmaması gibi değişim olması ile farklılık ancak yaşanabilir. Bilinçlenme ve davranış ile geri dönüş göçleri bilimsel boyutta düzenleme yapılmalı, Tarım Kültürü kuralları ceza kanunu olarak alınmamalıdır.

Dayanaklar/Kaynaklar: Kaynaklar Sosyal Antropoloji yaklaşım ile kültürel yapı irdelenmiştir. Yorumlar Yazarın görüşleridir. Kuran temelinde doğrudan ayetler alınmış, tefsir ve yorum eklenmemiştir.

Giriş: Kuran, kalıpta olan (Esemna) inanmış değildir, atalarınızın ve babalarınızın inanmış ve yolunda olmayın, bilinç üzere davranışa yansıyan olmalıdır ayetlerine karşın, bölünme ve eşitliği bozmanın uyarılar bu Kültürel yapıda göz önüne alınmaz. Suriye İslam üzere olmasına karşın, tarihteki diğer örnekler gibi tam aksini yapması, kalıp üzere olması, birey hakları, kul hakkını öncelik almaması ile bu oluşumu değiştirmelidir. Şimdi geri dönme boyutunda da kural değil, kanun ile ceza, yasakları tanımlayarak yaklaşım yapmalı, kişilere hürriyetini sağlamalıdır. Barış için geri göçlerde de başka yol olmadığı, zorlama ile kopma ve parçalanmanın kesinleşeceği algılanmalıdır.

Genel Yaklaşım: Şimdi geri dönme boyutunda da kural değil, kanun ile ceza, yasakları tanımlayarak yaklaşım yapmalı, kişilere hürriyetini sağlamalıdır. Barış için geri göçlerde de başka yol olmadığı, zorlama ile kopma ve parçalanmanın kesinleşeceği algılanmalıdır.

Yaklaşım: Geri göçlerde de düzenlemeler değil, kanunlar ile yaklaşım yapılmalı, kanunlarda uluslararası boyutta olmalıdır, Türkiye Ceza Kanunu ile bir örnektir.

Sonuç ve Yorum: Kuran ifadesi net iken, Suriye genel Kuran üzere olduğu inancı ile, düzenlemeleri Tarım Kültüre yapısında mecburi kanun değil, düzenleme olarak ele alıp, geri göçlerin başarılı olması için kul hakkını esas almalıdır.

Anahtar Kelimeler: Tarım Kültürü temeli olan kuralcılık ceza kanunu gibi alınmamalı

Outline

Returning Home migration at Agriculture Culture

AIM: In Agriculture concept, like biological outcome there must be a regulation upon the corps, so obligatory obey these procedures. But, fallow the land in past essential now left behind, as an example for new regulations. By perceiving, scientific thinking, deciding, applications must base on this, and regulations on Agriculture ones, not at criminal law concept.

Grounding Aspects: The Author makes themselves the evaluations, thus cultural parameters form Social Anthropology texts, Quran verses directly taken, not considering other evaluations.

Introduction: Es indicated the Esemna situation, taken from Quran word, being on regulation as law, not considered as believer, ancestor and father aspects not accept as true must discussed on science, and being applicable, not at diverted aspects, not disturb equality, warning not as law of Agriculture. Syria mostly at same religion, like other historical events, applied at opposite way, but now on by right to an individual taken as primarily,

General Considerations: Each on law.

Proceeding: For the evaluation parameters for returning migration, not on Agriculture arrangements as law, by international legitimate consideration especially at criminal law, at individual rights for peace, oppression cause separation and distraction.

Notions and Conclusion: For returning home migration not taken as regulation as law concept, as Quran verses are so clear, for successful, human individual Right must applied, like Turkey legitimate on law consideration can take as example.

Key Words: Regulations in Agriculture not considered as criminal law

Giriş

Geleneksel tarım boyutunda nadas uygulanmaktadır. Her yıl ekilebilmesini sağlamak için yaklaşım Devlet Üretim Çiftlikleri kurularak burada modern ziraat yaklaşımı öngörülmüştür. Gübre atıp ekinleri kurutan halk, burada doz ve boyutları algılamış ve örnek alarak düzenlemeler yapmışlardır. Tarım Kültüründe görmek daha önemlidir, sözün, söylemenin önündedir. Bu bizim için geçerli olamaz kanısı sıktır.

Her bireyin doğru nedir ve ne yapmalıyım etik ilkesi içinde davranması beklenir. Ancak kalıp içinde olursa, düzenlemelere uymamak suç değilken, zarar ve zulüm gibi başkalarının haklarını bozmaz iken, bunları kanunu gibi ele alıp, ceza kanunu gibi yaklaşım yapmak ile düzen, barış oluşturmak olanaklı olmaz. Sonuçta düzen için diktatörlük oluşmaktadır.

Kalıba uymak iman anlamında değildir^{1,2}

Suriye’de aynı din genel çoğunluk, tarihsel Hıristiyan ve Yahudiler bulunsa da temel ayrılık Müslüman gurubunda olmaktadır.

Kuran 49/14 Ayetinde (*Bedeviler (kabileler- aşiretler hâlinde şartlanmalarla cahilce yaşayanlar): “İman ettik” dediler... De ki: “İman etmediniz! Fakat ‘Eslemna, Müslüman olduk’ deyin! İman henüz bilincinizde açıklık kazanıp yerleşmemiştir! Eğer itaat ederseniz Allâh’a ve Rasûlüne, (Allâh) çalışmalarınızdan hiçbir şey eksiltmez... Muhakkak ki Allâh Ğafûr’dur, Rahıym’dır*) denilmektedir.

Burada olan vurgular önemlidir.

- İman ettik demek yeterli değildir. Camiye gelip, Muhammed kim, ben ondan Cennete gitmek için öğüt alacağım diyen kişi, ben iman ettim demektir. Resul belirgin ve farklı olmadığı için kim bu Muhammed diye de topluma ikaz etmiştir. Önce onun Resul olduğunu kabul etmemektedir. Bu tutum çok rastlanıldığı için, hoşgörü ile karşılandığı da belirtilmelidir. Elçi/Peygamber gurur ve kibirli olmak gerekmediği vurgusu ile bazı uyarılar yapmaktadır. Bu ayette de bu uyarıların özeti vardır.
- İman etmediniz. Söz ile değil uygulama ve yaklaşım ile oluşur. Hıristiyan, Yahudi ve hatta güneşe tapanlardan da iman ettiği daha sonra vurgulanmaktadır (2/62, 5/69, 22/17).
 - **2/62:** (Yaratılışa ve gelecek yargılanmaya inan ve gereğini yaparak selamete çıkanlar var ve imanlı oldukları için korkmaz ve endişe duymazlar. (Gizli şirk içinde olsalar bile {Yusuf: 106}) iman edenler, Yahudiler, Hristiyanlar ve Sabiler (yıldızların tanrı olduğuna inanıp onlara tapanlar) arasından; nefşlerinin Allâh Esma’sından meydana geldiğine ve gelecekte yaşanacak sürece iman edenler ve bunun gereği kendilerini selâmete

çıkaran çalışmalara devam edenler, Rablerinin (Esmâ bileşimlerinin) indinde ecre (bunun getirisi olan kuvvelere) kavuşurlar. Onlar için ne korkulacak bir şey kalır ne de onları üzecek bir olay!)

- **5/59:** (İman edenler olduğu, korku ve endişe yaşamadıkları belirtilmektedir. Muhakkak ki iman edenler, Yahudiler, Sabiler ve Nasır'dan kim (âlemlerin ve kendisinin Rabbi olan) Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman eder ve imanının gereğini yaparsa, onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar)
- **22/17:** (Sonuç son hesap günü olması vurgusu vardır, çevre kirliliğini yapanlar da son biriken ile yargılanırlar. Şüphesiz Allah; Müminler, Yahudiler, Sabiler, Hristiyanlar, Mecusiler ve müşrikler arasında kıyamet günü kesin hükmünü verecektir. Çünkü Allah her şeye hakkıyla şahittir.)
- Müslüman olmak, Eslemna kalıba uymak olur, kalıp insanı iman etmiş yapmamaktadır.
- Bilinçte açıklığa kavuşmalı ve uygulamada görülmeli, tutum ve davranışta yerleşmelidir.
- Kurala uyma da zarar ve zulüm oluşturmadığı için kabul edileceği belirtilmektedir.

Sonuçta geçerli olan kalıp olmamalı, bunun insancıl ve sevgiye yönelik açık boyutu yaşanmalıdır.

Bölünmeyin boyutu

Kuran temelinde Tarım Kültürü bazı ayetleri ele alarak bölünmeyin, parçalanmayın yok olursunuz demektedirler.

Gerçekte ise; 1) Hakikate giden yolu bulmuşken, kalıpta olmayın, 2) Açık delil geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşmeyin, 3) İnsanlar bölünüp parçalanmaları nedeniyle zarara uğrayacakları vurgusudur.

Niye farklı düşünmezler, kalıpta kalırlar algısının cevabı eski atalarımızın yaptığından vaz geçmeyiz yaklaşımıdır.

<https://www.kuranfihristi.net/3>

- **2/137:** (Eğer onlar da sizin O'na iman ettiğiniz kapsamda iman ederlerse, hakikate giden yolu bulmuş olurlar. Eğer yüz çevirirlerse, parçalanmış ve dar kafalı olarak kalırlar. Onlara karşı Allâh sana yeterlidir! "HÛ"; Es Semi'dir, El Aliym'dir)
- **3/105:** (Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın. İşte bunlar için azîm azap vardır)
- **30/43:** (Allah'tan, geri çevrilmesi mümkün olmayan süreç (ölüm) gelmeden önce, vechini (şuurunu), Din-i Kaim'e doğrult (İslâm'a- her şeyin Allâh'a mutlak teslim olduğu gerçeğine) ki, o süreçte (insanlar) bölük, bölük ayrılırlar)

Gelenek, Atalarımızdan Ayrılmayız^{1,2}

Gelenek biz atalarımızın inancı ve kurallarımızdan ayrılmayız sözü ile özetlenebilir. Bu konuda Kuran ayetleri aşağıda sunulmaktadır.

- **2/133:** (Burada önce ilah yok denilirken, kalıba inandıkları vurgusu vardır. Yoksa siz Yakub'un, ölüm döşeginde iken çocuklarına, "Benden sonra kime ibadet edeceksiniz?" dediği, onların da "Senin ilâhına ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ilâhı olan tek bir ilâha ibadet edeceğiz; bizler O'na boyun eğmiş Müslümanlarız." dedikleri zaman orada hazır mı bulunuyordunuz?)
- **2/170:** (Atalarımızı yaratılışa inanmayız demektedirler. Onlara, "Allah'ın indirdiğine uyun!" denildiğinde, "Hayır, biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yol)a uyarız!" derler. Peki ama, ataları bir şey anlamayan, doğru yolu bulamayan kimseler olsalar da mı (onların yoluna uyacaklar?)
- **2/200:** (Ataları gibi bu Evren değil, tüm boyutta hak edilmelidir. Hac ibadetinizi bitirdiğinizde, artık (cahiliye döneminde) atalarımızı andığınız gibi, hatta ondan da kuvvetli bir anısla Allah'ı anın. İnsanlardan, "Ey Rabbimiz! Bize (vereceğini) bu dünyada ver" diyenler vardır. Bunların ahirette bir nasibi yoktur).
- **5/104:** (Babalarımız üzerinde olmak yeter demişlerdir. Onlara, "Allah'ın indirdiğine (Kur'an'a) ve Peygamber'e gelin" denildiğinde onlar, "Babalarımızı üzerinde bulduğumuz din bize yeter" derler. Peki ya babaları bir şey bilmiyor ve doğru yolu bulamamış olsalar da mı?)
- **6/91:** (Babanızın bilmediği indirildi, kabul edilmedi. Allah'ın kadrini gereği gibi bilemediler. Çünkü, "Allah, hiç kimseye hiçbir şey indirmedir" dediler. De ki: "Mûsâ'nın insanlara bir nur ve hidayet olarak getirdiği, parça parça kâğıtlar hâline koyup ortaya çıkardığınız, pek çoğunu ise gizlediğiniz; (kendisiyle) sizin de babalarınızın da bilmediği şeylerin size öğretildiği Kitap'ı kim indirdi?" (Ey Muhammed!) "Allah" (indirdi) de, sonra bırak onları, içine daldıkları bataкта oynayadursunlar.)
- **6/148:** (Allah dileseydi ortak koşmazdık dedikleri, bireye hak ve karar verildiği dışlanmaktadır. Allah'a ortak koşanlar diyecekler ki: "Eğer Allah dileseydi, biz de ortak koşmazdık, babalarımız da. Hiçbir şeyi de haram kılmazdık." Onlardan öncekiler de (peygamberlerini) böyle yalanlamışlardı da sonunda azabımızı tatmışlardı. De ki: "Sizin (iddialarınızı) ispat edecek bir bilginiz var mı ki onu bize gösteresiniz? Siz ancak kuruntuya uyuyorsunuz ve siz sadece yalan söylüyorsunuz.")
- **7/28:** (Yaratan çirkin işleri emretmez, bu kural dışlanmaktadır. Çirkin bir iş işledikleri vakit, "Biz atalarımızı bunun üzerinde bulduk, Allah da bize bunu emretti" derler. De ki: "Şüphesiz, Allah çirkin işleri emretmez. Siz bilmediğiniz şeyleri Allah'ın üzerine mi atıyorsunuz?")
- **7/70:** (Atalarımızın ibadet ettiklerini bırakmayız sözü söylediler. Onlar, "Sen bize tek Allah'a ibadet edelim, atalarımızın ibadet edegeldiklerini bırakalım diye mi geldin? Eğer doğru söyleyenlerden isen, haydi bizi tehdit ettiğin azabı bize getir" dediler).
- **7/173:** (Babaları da ortak koşmuşlardır. Yahut "Bizden önce babalarımız Allah'a ortak koşmuşlar. Biz onlardan sonra gelen bir nesiliz. Şimdi batılcıların işlediği yüzünden bizi helâk mi edeceksin?" dememeniz içindir).
- **7/95:** (Atalarımız darlık ve sonra bollukta oldular diyerek inanmadılar. Sonra kötülüğün (sıkıntı ve darlığın) yerine iyiliği (bolluk ve genişliği) getirdik. Nihayet çoğaldılar ve (nankörlük edip): "Atalarımız da darlığa uğramış ve bolluğa kavuşmuşlardı" dediler. Biz de farkında değillerken onları ansızın yakaladık).
- **10/78:** (Atalarımız üzerinde olduğu yoldan dönmeyiz. Dediler ki: "Bizi atalarımızı üzerinde bulduğumuz yoldan döndüresin de yeryüzünde hâkimiyet (devlet) ikinizin eline geçsin diye mi bize geldin? Biz ikinize de inanmıyoruz.")
- **11/62:** (Babalarımızın taptıklarını yasaklamayın. Onlar şöyle dediler: "Ey Salih! Bundan önce sen, aramızda ümit beslenen bir kimseydin. Şimdi babalarımızın taptıklarına tapmamızı bize yasaklıyor musun? Şüphesiz, biz senin bizi çağırdığın şeyden derin bir şüphe içindeyiz.")
- **11/87:** (Babalarımızın taptığını bırakmayız. Dediler ki: "Ey Şuayb! Babalarımızın taptığını yahut mallarımız hakkında dilediğimizi yapmayı terk etmemizi sana namazın mı emrediyor. Oysa sen gerçekten yumuşak huylu ve aklı başında bir adamsın.")
- **11/109:** (Babaların inancında olanlar azapta olacaklardır. (Ey Muhammed!) Şunların taptıkları şeylerin batıl olduğu konusunda şüpheye düşme. Onlar sadece, daha önce babalarının taptığı gibi tapıyorlar. Şüphesiz biz onlara (azaptan) paylarını eksiksiz olarak tastamam vereceğiz.)

- **12/38:** (Ortak koşmak olamaz. “Atalarım İbrahim, İşhak ve Yakub’un dinine uydum. Bizim, Allah’a herhangi bir Şeyi ortak koşmamız (söz konusu) olamaz. Bu, bize ve insanlara Allah’ın bir lütfudur, fakat insanların çoğu Őükretmezler.”)
- **12/40:** (Düzmece ilahlara bir delil inmemiştir ki. “Siz Allah’ı bırakıp; sadece sizin ve atalarınızın taktığı birtakım isimlere (düzmece ilâhlara) tapıyorsunuz. Allah, onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Hüküm ancak Allah’a aittir. O, kendisinden başka hiçbir Şeye tapmamanızı emretmiştir. İşte en doğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.”)
- **16/35:** (Resul elçidir, tebliğ eder, birey yaptıkları ile yargılanır. Allah’a ortak koşanlar, dediler ki: “Allah dileseydi ne biz ne de atalarımız O’ndan başka hiçbir Şeye tapmazdık, O’nun emri olmadan hiçbir Şeyi de haram kılmazdık.” Kendilerinden öncekiler de böyle yapmıştı. Peygamberlere düşen sadece apaçık bir tebliğdir.)
- **18/5:** (Bunları ataları bilmezken, niye onlara inanılır ki. Bu konuda ne kendilerinin ne de atalarının hiçbir bilgisi yoktur. Ne büyük bir söz (bu) ağızlarından çıkan! Onlar ancak yalan söylüyorlar.)
- **21/53:** (Babaların ibadet ettiğine niye inanırlar ki. “Babalarımızı bunlara ibadet ediyor bulduk” dediler.)
- **21/54:** (Babaları gibi niye sapıklık içinde olurlar ki. İbrahim, “Andolsun, siz de atalarınız da apaçık bir sapıklık içindesiniz” dedi.)
- **21/44:** (Bundan ataları da faydalandı, geçmişte kaldı. Evet, biz onları da atalarını da faydalandırdık. Öyle ki uzun süre yaşadılar. Ama, artık görmüyorlar mı ki, biz yeryüzünü çevresinden eksiltiyoruz? O hâlde, onlar mı galip gelecekler?)
- **23/24:** (Beşer olan bir insana kim inanır dediler ve dinlemediler. Bunun üzerine kendi kavminden inkâr eden ileri gelenler Şöyle dediler: “Bu ancak sizin gibi bir beşerdir, size üstünlük taslamak istiyor. Eğer Allah dileseydi, bir melek gönderirdi. Biz önceki atalarımızdan böyle bir Şey duymadık.”)
- **23/68:** (Kuran kelime anlamı, okunacak kitap, taktim, sunum iken hiç düşünmeyenler kendilerinden gelen olmasına mı inanırlar ki. Onlar bu sözü (Kur’an’ı) hiç düşünmediler mi? Yoksa kendilerine, önceki atalarına gelmeyen bir Şey mi geldi?)
- **23/83:** (Bunlar masal değil gerçektir. Andolsun, biz de bizden önce atalarımız da bununla tehdit edildik. Bu, öncekilerin uydurduğu masallardan başka bir Şey değildir.)
- **2/137:** (Atalarına nimet gelmesi, gerçegi unutma gerekçesi olamaz. Onlar, “Seni eksikliklerden uzak tutarız. Seni bırakıp da başka dostlar edinmek bize yaraşmaz. Fakat sen onlara ve atalarına o kadar bol nimet verdin ki, sonunda seni anmayı unuttular ve helâke giden bir toplum oldular” derler.)
- **25/26:** (Allah tüm varlık ve geçmişin de Rabbi, Yaratanıdır. Mûsâ, “O, sizin de Rabbiniz, geçmiş atalarınızın da Rabbidir” dedi.)
- **26/74:** (Babaların yaptıklarını niye tekrar ederler ki. “Hayır, ama biz babalarımızı böyle yaparken bulduk” dediler.)
- **26/76:** (Ataların taptıklarına bir bakın, değerlendirin. İbrahim, Şöyle dedi: “Sizin ve geçmiş atalarınızın taptığı Şeyleri gördünüz mü?”)
- **27/137:** (Bizler öldükten sonra hesap biter, daha sonra anılmayız derler. İnkâr edenler dediler ki: “Biz ve babalarımız toprak olmuş iken mi, gerçekten bizler mi (diriltip) çıkarılacağız?”)
- **27/68:** (Bu durum babalarımıza da tarihte yapılan tehdit içindedir. “Andolsun, bizler de bizden önce babalarımız da bununla tehdit edilmemiştik. Bu, öncekilerin masallarından başka bir Şey değildir.”)
- **28/36:** (Atalardan yaratılış ile ilgili veri zaten verilmez ki. Mûsâ, onlara delillerimizi apaçık olarak getirince onlar, “Bu, ancak uydurulmuş bir sihirdir. Biz geçmiş atalarımızın zamanında böyle bir Şeyin varlığını duymadık” dediler.)

- **31/21:** (Yaratılış değil diyerek, kalıba uyulamaz. *Kendilerine, “Allah’ın indirdiğine uyun” denildiği zaman, “Hayır, biz babalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız” derler. Şeytan, kendilerini cehennem azabına çağırıyor olsa da mı?*)
- **37/17:** (Geçmiş ataları değil, kalıp değil, gerçeğe bakmalıdırlar. *“Önceden gelip geçmiş atalarımız da mı?”*)
- **37/69:** (Babalar inançları nedeni ile sapık olabilirler. *Çünkü onlar babalarını sapık kimseler olarak buldular.*)
- **37/126:** (Yaratan varken, başkasına tapınılmaz. *“Yaratıcıların en güzelini, sizin ve geçmiş atalarınızın Rabbi olan Allah’ı bırakarak “Bal’a mı tapıyorsunuz?”*)
- **43/22:** (Babaları üzerinde olup, onların yolunda gitmeyi tercih etmektedirler. *Hayır! Onlar sadece, “Şüphesiz biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk ve biz onların izlerinden gitmekteyiz” dediler.*)
- **43/23:** (Her topluma uyarıcı gelmiştir. *İşte böyle, biz senden önce hiçbir memlekete bir uyarıcı göndermedik ki, oranın şımarık zenginleri, “Şüphe yok ki biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk. Biz de elbette onların izlerinden gitmekteyiz” demiş olmasınlar.*)
- **43/24:** (Doğru ve gerçek olsa bile inkâr etmektedirler. *(Gönderilen uyarıcı,) “Ben size, babalarınızı üzerinde bulduğunuz dinden daha doğrusunu getirmiş olsam da mı?” dedi. Onlar, “Biz kesinlikle sizinle gönderilen şeyi inkâr ediyoruz” dediler.*)
- **43/29:** (Tebliğ ve uyarı gelene kadar eskilere dokunulmaz ki. *Doğrusu onları (Mekke müşriklerini) ve atalarını kendilerine hak olan Kur’an ve onu açıklayan bir Elçi/peygamber gelinceye kadar (dünya nimetlerinden) yararlandıırım.*)
- **44/8:** (Allah, Yaratan tüm varlıkların Ehaddir. *O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Yaşatır, öldürür. O, sizin de Rabbiniz, önceki atalarınızın da Rabbidir.*)
- **44/36:** (Geçmiş ölen atalara dayanmak ne kadar doğrudur. *Eğer doğru söyleyenler iseniz atalarımızı getirin*)
- **45/25:** (Babalarınız doğru ise delil getirsinler. *Onlara ayetlerimiz açıkça okunduğu zaman onların delilleri ancak, “Doğru söyleyenler iseniz babalarımızı getirin” demek oldu*)
- **53/23:** (Ataların ilahlarına dair bir delil gelmemiştir. *Onlar ancak sizin ve atalarınızın (ilâh edindiğiniz şeylere) taktığımız isimlerdir. Allah, onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Onlar (putperestler) yalnız zanna ve nefislerin arzusuna tâbi oluyorlar. Andolsun ki, kendilerine, Rableri katından yol gösterici gelmiştir*)
- **56/48:** (Geçmişte ataların söylediği doğru olamaz. *“Evvvelki atalarımız da mı?”*)

SONUÇ: Doğru ve bilim üzere, yaratılıştaki olmak, olgunun algına geçmesi ile oluşabilir. Ata ve baba denilerek kalıba uymak geçerli ve kabul edilemez olmalıdır.

Kanunilik, Kıyas ve Yorumla kapalıdır⁴

Selçuk, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti Kanunilik İlkesi üzerinde yapılanmıştır. Hâkim toplum görüşü, ortak akıl ve kamu vicdanına bakmaz, yasada net ve açık olmasına ve somut olay olması ile karar verir. Jüri sistemi ile bunlara bakar.

Kanunilik esaslarının Türk Ceza Kanunu’nda belirtilen Temel İlkeleri ilk tanımlananlar olmaktadır:

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: Madde 2- (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Kanunun bağlayıcılığı: Madde 4- (1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

Özel kanunlarla ilişki: Madde 5- (1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Şeriat konusu

Şeriat, yol ve Kuran yolu denilmesine karşın, Şeriat sistemi, Kuran dışı yaklaşımlar, görüşler ve yorumlar ile kıyasa dayanır. Başlıca uygulama sistematiği; 1) Kuran ayetleri, 2) Yoksa Elçi/Resul iken peygamber yapılarak ekleme sözleri (Kuran özel sözü olmayacağı de ki diyerek ancak Kurandan iletebilir derken, 150 yıl sonra toplum inanca eklemiş, ataların, babaların sözü olarak oluşmuş olanlar), 3) Kıyas 4) Müçtehit, din adamların görüşü ve yorumlardır.

Ülkemizde ise Hâkim kararını aşağıdaki esaslarda verir. Burada somut olay olmalı, iddia ispat edilmeli, eylem ile zarar veya zulüm, yani suç oluşmalıdır. Ceza taktiri için de kasıt, dikkat ve özen eksikliği, hata/kaza gibi faktörlere göre ceza taktiri yapılacaktır. İlk boyut başka gerekçe yok ise en düşük ceza taktirini, eylem karşıtı olanı vermektir.

Cezanın belirlenmesi: MADDE 61.- (1) Hâkim, somut olayda;

- Suçun işleniş biçimini,
- Suçun işlenmesinde kullanılan araçları,
- Suçun işlendiği zaman ve yeri,
- Suçun konusunun önem ve değerini,
- Meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığını,
- Failin kast veya taksire dayalı kusurunun ağırlığını,
- Failin güttüğü amaç ve saiki,

Göz önünde bulundurarak, işlenen suçun kanuni tanımında öngörülen cezanın alt ve üst sınırı arasında temel cezayı belirler.

Eşitlik İlkesi⁴

Türk Ceza Kanunu'nda bu net belirtilmektedir.

Ceza her kişiye eşit verilemez denilir. Zamanımızda da bu kültürel yapıda olanlar, Belediye Başkanına ceza verilemez ifadesi ve ceza evlerini ziyaret ederek boşa yatmaktadır denilmektedir. Suş somut işlenmiş midir evet ama onlara ceza verilemez yaklaşımı vardır.

Bu durum Hierapolis Kentindeki hukuk yaklaşımı akla getirmektedir. Kazıyı yapan İtalyan Arkeolog, yaptığı İngilizce tercümeyi okumam için vermiş ve ilk belirtilen konu dikkatimi çekmişti. Keçinin ırzına geçme eyleminde; çiftçi ise öldürülüyor, keçi ziyafetle yeniyor, tüccar yapmış ise para cezası ve ziyafet bedeli ödetiliyor, eğer komutan veya üst düzey kişi yapmış ise, ihtiyacını insandan karşılamadıkları için hizmetlileri dayak cezası veriliyor, ziyafete komutanda davet ediliyor deniliyor.

Mecliste milletvekillerin dokunulmazlığı serbestçe konuşmalar içindir, suçta özgürlük yoktur. Meclis kararı ile yargılanır veya milletvekili süresi bitmesi ile savcılık dava açar, dava süreci mebusluk süresinde askıya alınmıştır.

Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi: Madde 3- (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur.

(2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz.

Burada dikkat edilmesi gereken husus öncelik kişilik hak ve özgürlükleri olup, düzen daha sonra gelmesidir.

Ceza Kanununun amacı: Madde 1- (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

Kültürel Yapıya Göre Sınıflama ⁵

Kültürler Sosyal Antropolojiye göre, 1) Kabile, 2) Tarım, 3) Endüstri, 4) Yüksek Teknoloji, Globalleşme, 5) Birey Hakkı Kültürleridir. Ayrıca zamanımızda toplumlar karma kültürel yapıda bulunurlar.

Bu Kültürel yapının alt öğeleri; (AKÇEDİST) Aile, Kaynaklar, Çevre, Eğitim, Yönetim (Din/Devlet/Yasama), İnsan, Sağlık ve Teknolojik yapıdır.

Burada Tarım Kültürü öğelere göre irdelenmektedir.

Tarım Kültürü

- a) **Aile:** Bir kültürü simgesi ailede görülmelidir. Kurala uymalıdır. Bu inanç boyutundan başlayarak, düşünce ve davranışlarında da gözlenmelidir. Bu kültürde olan toplumun kural ve geleneklerine uymalıdır denilir. Ortada suç olmasa bile uymayan dışlanır.

Sen babanın elini öpmemişsin, yaptığın usul bizim kültürümüze uymaz, ona eğilip, ona tabi olarak öpmelisin, usulen öpme olmaz denilebilir.

Yemek yerken kaşığı çorbaya yanlış batırdın, ağzındaki mikropları diğerlerine bulaştırma hakkın yok. Nasıl mı ağzına çorbayı döker gibi aldığın ön taraf değil, arka ağzına sokmadığın taraftan çorbayı alacak, ön taraftan ağzına döneceksin. Öyle kaşık tümünden çorbaya batırılmaz sözünü işitmek tek çanaktan çorba içersen karşılaşacağın ikazdır.

Her aile o kültürün simgesi olduğuna göre, uymadığın çok boyutlar olacak ve seni dışlayacaktır, endişe etmeyin. Namaza durunca her yaptığın hareket onların ekledikleri ile uymayacağı için belli olur. Başlarken elini kulaklarına götürüp selam vermek, *Allah Ekber* demek bile farklıdır. Onlara göre namaz bozulur. Size göre salat namaz demek değil, Allah, Yaratana olan selamın simgesidir, çok çeşitli ifade şekli vardır.

Suriye gerçeğinde halk çekirdek değil, çekirdeklerin bütünleşmesi ile bir güç birliğini algılamışlardır.

- b) **Kültürel Kaynaklar:** Her kültürün bir kalıbı vardır, Katolik yapıda bağlı olduğunuz Kilise papazı belirler. Sizin çobanınızdır, onun dediğini yaparsanız, günah bile olmaz, ona uyun denilir. Bazı imamlarda bunu uygulamakta ve tarikatlar oluşturmaktadırlar. Onlar Yaratana ile iletişim halindedirler, rüyalarını ondan mesaj geldi sanırlar, duygu ve isteklerini tebliğ sanırlar ve mutlu olurlar.

Bir şey söyleyecekseniz, onun kabul edilmesi için o kültürün kaynağına dayandırmalıdır. Papaz, hoca böyle söyledi. O da kutsal kitaptan ve kendine sunulan gerçeklerden öğrenmiş derler. Hangi ayetmiş onu bir okuyalım deyince de haddine mi düşmüş derler. Yasak, tabu be dışlanma gereğesidir.

Örnek: 9/5: *(Haram aylar bitince, (anlaşmayı bozup size saldıran) müşrikleri nerede bulursanız öldürün; onları yakalayıp esir alın, onların yollarını gözetleyip, geçitleri kontrol altına alın! Eğer tövbe eder, salâti ikame eder ve zekâti verirlerse o takdirde yollarını açın... Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir)*

Başka ayette 5/32: *(Bu nedenledir ki İsrailoğulları üzerine şunu yazdık: "Kim bir kişiyi bir kişiye karşılık (kisas) veya yeryüzünde fesada karşılık olmaksızın öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibidir... Kim de onu diriltirse, bütün insanları diriltmiş gibidir..." Ant olsun ki Resullerimiz onlara açık deliller olarak geldi; ama hâlâ onlardan birçoğu bunun ardından, yeryüzünde israf etmektedirler (verdiklerimizi değerlendirmemekteler).)*

Kullanılan kelimelere bakalım: **katele** öldürmek, katletmek ifadesine karşın, **fektulu** ifadesi vardır. Anlamı kusursuz kılın, temizleyin anlamı verilebilmektedir. Temizlemek öldürmek değil, yanlış ve hatayı düzeltin demektir. Affedici ve koruyup gözetici Allah tanımı ile verilmektedir. Müşrikleri kusursuzlaştırın denilmektedir ki doğru ve gerçeği ifade edin olarak algılanmalıdır. Bizim kültür öldürün diyorsa, Kuran ile çelişmesine karşın ona uymalısın denilir.

Din kutsal ve Tanrı emridir, sen bilemezsin, uymalısın yaklaşımı ile toplumları ayırıştırır ve en büyük düşmanın aynı kaynaktan beslenen ama farklı yorumlayanlardır. O halde düşmanın mezhepler ve tarikatlardır. Bakma bölünmeyin denilmesine onlardan korunmak için onları içine alma, fikirlerini dinleme denilir. 3/103: *(Hep birlikte varlığınızdaki Esmâ hakikatine (uzanan) Allâh ipine sarılın ve ayrılığa düşmeyin. Üstünüzdeki Allâh nimetini hatırlayın. Hani sizler düşman idiniz de şuurlarınızda aynı idraki oluşturarak sizi bir araya getirdi; O'nun sizde açığa çıkan bu nimeti sayesinde kardeş oldunuz. Siz ateşten bir çukurun tam kenarındaydınız; kurtardı sizi o ateşten. İşte böylece, hakikate eresiniz diye, Allâh size işaretlerini açıklıyor)*

Düşünen kişiler, aynı kaynakları düzeltme yerine, çünkü hakları yok derken, filozoflar bu nedenle La-İlah, tanrı yoktur derken, ondan başka diyerek yine tanrı denilmesine karşı çıkmış, bu nedenle **deistiz** demişlerdir. Bu da tanrı boyutudur. Yaratılış ve bilim denirse Allah olur ve her doğa kanunu bir ayet ve bunun simgesi de bir elçidir, taşın düşmesi yer çekimini tanımlar diyenler de olmuştur. Buna inkârcı diyenler temelde ilk kural la-ilah/ilah yok, tanrı yok kuralını kaldırmaktadır ve gerçek dışlayan kendileri olmaktadır.

Özet: kaynak tek ama onu farklı yorum ile değiştirme bir kültürel kaynak olmaktadır. Bu nedenle göç olmaz, yerler değişir ama birey değişmemelidir.

Suriye gerçeğinde halk kalıbın bölünme ve ayrışma olduğunu görerek birey hakları ve insanlık üzerinde ortak noktalarda olmayı öngörmüşlerdir.

- c) **Çevre:** Göç etme değil, zafer, işgal, ele geçirme ve onları kendilerine uydurma, kendi kültürleri yapma eylemi oluşmalıdır. Bana tabi olmayan müşrik olup, öldürülmelidir derler. Gerçekte ise öldürünce ne olacak, yalnız kalacaksın oluşur. Halbuki başkalarını kendi boyutunda olarak gerçeği algılaması, bilimde olması

daha iyi olmaz mı sorusu akla gelir. Olmaz der, benim kültürel yapımı bozmakta diye cevap alacaktır. Birey Hakları kültürü olmadan da düzelme olmaz.

Zalimler, zulüm bir süre sonra toplumdaki farklı yapıları birleştirir ve zalime karşı gelmek bir olgu olunca, kültürel farklılıklar azalır ve birey hakkı öne çıkınca da kişilerin düşüncelerine karışmama oluşur ve sulh sağlanır. Sulhun nimetini algılamaları ile kültürel yapı değişmektedir.

Ben kendi kültürümü zorla da olsa kabul ettireceğim yerine, ben size karışmıyorum, hür, bağımsız, rıza ve sorumluluk sizdedir demek (Birey Hakları Kültürü temeli) kaynaşmayı, göçmenleri kabulü ile göç edenlerin rahatlamasını sağlar.

Geri göç bile olsa, yine de kardeşlik ve dostluk bağı oluşmaktadır. Artık oluşan karma kültür ve kültürler arası saygının oluşmasıdır.

Tarım kültüründe çevre değişimi göçlerde en önemli faktördür. Mısır yetiştiren bir toplum nasıl buğday yetiştirecektir. Hayvancılık yapan bir toplum, ziraat yapmasını bilemez, ticaret yapmayan da bileme.

Örnekler: Afrika'da boş arazileri sürmesini o yöre halkı bilmediği için, Ülkemizden gidenler, kendi vatandaşları ile yapmakta, halk öğrenmektedir. Sudan arazileri 10 Dünya nüfusunu besleyecek alana sahiptir. Benzer durum, Ziraat çiftlikleri yapan devlet, bunları örnek olarak halk almış, gübre ile toprağı zehirlerken, dozajı öğrenmişler ve Devlet Üretim çiftliklerini geçmek istemiş, bilime başvurmuşlardır. Azerbaycan ziyaretimde, kendi topraklarını Türkler ekliyor, paralarını alıp, pamuk yetiştiriyorlar, işçi olarak mal sahiplerini kullanıyorlar, sadece patron gibi davranıyorlardı. Nedenini sordum, Amerika gelip, tümünden kendi işçileri ile yaparken, onlara bir kira bedeli ödüyormuş, şimdi işi öğreniyorlar, zamanla da kendileri yapacaklar dediler.

Çevreye adapte olmak değil, kendi ülkelerinde göç yaşanması da olabilmektedir.

Suriye gerçeğinde halk göçülme durumuna göre buna uygun örf, adet ve gelenek oluşturmak gereklidir ve esneklik esas olmalıdır görüşü benimsenmiş ve uygulanmıştır.

- d) **Eğitim:** Eğitim, beceri kazanmaktan ziyade diploma almaktır. İş işçiler yapmalıdır denilir.

Azerbaycan'da resmi bir daireye gittim, amirin arka duvarı tümünden diploma ile dolu idi. Bana bunlara bakma dedi, ben emekli olunca kendi yaşamımı yaşayacağım dedi. Bunlar amir olmak için gerekli idi ve aldım, sahip oldum dedi. İstedigimi seninle konuşmak isterim dedi, çünkü o konuda eğitimin yok dedi.

Başka birisi resim yapmak istiyormuş. Ben bir kâğıt uzattım istediğin bir şeyler karala, güzel olması değil, rastgele yap dedim. Bu sen olamazsın, doğayı kopya yapmışsın, senin olduğu belli olsun dedim. Bir resim defteri verdim, füzün kalem ile çiz dedim. O iki tane almış, 3 resim defterini doldurmuş, sadece birisi farklı idi, bu sensin dedim. Bir grafiksel yapım olduğu, bir spor salonunda yere resimle serilse, bu özel, özgün, diğerleri başka yapılar ve kopya şeklinde duruyor dedim. 10 küçük boy, sonra büyük boy yaparak, 50 resimden sonra portre yapabilirsin dedim ve tüm resimleri güzel veya çirkin değil, özgün olması önemlidir dedim.

Klasik kültürel yapıda, çocuğuma 4 yaşında iken özgün resim sergisi açmıştık, okul resim öğretmeni, kızınız daha önce güzel dediğimiz resim yaparken, Üniversite Resim Bölümü hocaları eğitim verince, çok farklı yapmaya başladı, renkli, aktif

hareketli oldu, ama klasik çizimden uzaklaştı dediler. Demek ki biz anlamıyoruz dediler. Bende sistem, bakış ve yorum farkı dedim.

Tarım kültürü her birey aynı yapıda olmalı, birbirini kopya yapmalı derler. Ancak büyük, lider hoca, üstün eğitilmiş kişiler farklı yapabilir denir. Bir çocuk yeni boyut getiremez denir.

Suriye gerçeğinde halk eğitimin şart ama amaca yönelik olması nedeniyle, tüm çocuklarını okutmak için çırpınmışlardır.

- e) **Yönetim:** Yasama, Yönetim ve Yargı tek boyutadır ve kültürel gelenek ve örf şeklinde toplanmıştır.

Örnek: Şeriat sistemi ele alınabilir. Kelime anlamı: su yolu" veya "suya ulaşan yol" anlamına gelir. Dini hadis temelli ve mezhep, tarikatların yorumuna dayalı bir yapıdır. Selçuk ve Osmanlı doğrudan Kuran temelli almış, şeriat sistemi kuralları ile yönetilmemiştir. Kıyas ve yorum TCK temelinde ceza tanımlaması yapmak için yasaktır. Düzenlemeler bile suç kapsamına alınamaz.

Ülkemiz **Kanunilik** İlkesindedir. **Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: Madde 2- (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.** Bu kültürde ise temel alınan gelenek ve örf olması ve bunun temel yapısı da inançta toplandığı ve papaz çoban ve senden sorumlu ise, Cennete onun dediklerin ile ulaşacak isen, bu kalıpta olmalısın denir. Bu diğer kalıplara da emsal olarak algılanmıştır.

Jüri toplumun görüşünü yansıtır, bir bakıma inanış boyutunun hukuk ifadesidir. Ülkemizde ise iddia somut ispat edilmeli ve kanıta dayalı olmalıdır. Jüri buna uymaz, görüşü yeterlidir, suçlu veya suçsuz denir, gerekçe de istenmez. Yargıç buna göre cezayı taktir eder. Suç sabit olsa bile, jüri suçsuz diyorsa ceza veremez. Örnek zenciye öldüren polis, silah yok, elini kaldırmış, yere çökmüş ve suçsuz olsa da bir silah boşaltan, 6 mermi sıkan polis suçsuz demiş ise ceza almaz. Gerekçesi elini uzatınca silah var sanmış, defalarca ateş etmesi de öldüğünden emin olmak için yapılmış der. Ceza alan bilinmemektedir.

Yasama: Serbest seçim öngörülür ama istenen ekseriyet değil, parlamenter yapı, pazarlıklar ile başkanlığın oluşmasıdır. Ekseriyet istenirse de 6-7 parti birleşip, belirli pazarlık ile olması istenir. Partilerde dini etki olur ama din partileri oluşmaz, çünkü tarikatlar birleşmezler. Her parti içinde olurlar, kim kazanırsa kazanmış olurlar.

Politika denilince, oy alabilmek için mutlaka gelenekler içinde olmalıdır yoksa azınlık denilerek %10 baraj altına itilirler. Politika 5 görüş altında toplanabilir. Eşit dağılım öngörülürse aşağıdaki oranlar oluşur.

- a) İktidar (%20): İktidarda olduğu için geleneklere sahip çıkar, eylemde olmasa bile sözel ve reklamda bu şekildedir. Her eylemini buna bağlar. Göç kabul etmesi veya etmemesi de gelenek ile açıklanır. Katılım, oy verme oranı eksiksiz olmalıdır.

- b) İktidar yanlısı (%20): Muhalefet yeterince göçe karşı çıkma gerekçesi vermediği, mevcut düzen devam etmeli diyen gruptur. Sandığa gitmeleri ile iktidar oluşabilecektir. İstenmese bile göçe karşı olursa bile oy olumlu vermeleri gerekir ki iktidar güçlü olsun istenir.
- c) Muhalefet (%20): İktidara karşı çıkan, göçe karşıyız derler, gerekçe de düzen ve ekonomi bozulur ifadesidir. Yerel çatışmaları genelleştirir ve gerçek veri sunamazlar. Sunarlarsa zaten iktidar olur, yapı değişir. Sosyal sınıf temsilcisi olarak konuşur, toplumu bütünleştiremezler. Göçe karşı iken, geri göçe de karşı olurlar, tam karşıdrlar. Katılım memleketi ve toplumu kurtarma eylemi olduğu için tamdır.
- d) Muhalefet yanlısı (%20): Muhalefeti tam desteklemez ama onların görüşü olmadığı, çözüm olmadığı için katılmazlar. Bu grup katılırsa iktidar yolu açılmış olur. İstatistikte de iktidar yanlısı grup olurlar. İktidarı tenkit ederler ve gerekçeleri doğrusal boyutta ve iktidar oyunu arttırmak için onların önerilerini dinler ve uygular. Muhalefet değiliz derler ama muhalefeti gerçekten bu grup yapar, iktidarı etkiler.
- e) Ortada olanlar; bağımsız, azınlıklar, ilgisizler grubu (%20): Bürokrasi hâkim olan toplumsa Batı Ülkelerinde oyum etkilemeyecek, derin devlet ve bürokrasi hakimdir fikri ile %60 katılımın düşük olması ondandır. Eğer katılım genel anlamda %70 üstünde olursa, iktidarın sevinir çünkü onlara atılan yüzde oranı artmaktadır.

Sonuçta geleneklere uyan iktidar daima lider olarak kalmalıdır denilir. Bunu sağlamak için de devamlı değişim içindedir. Göç olgusunda da belirli ilkeleri ve özellikle birey hakları üzerinde ise zamanla haklı çıkacaktır.

Yürütme: Belirli yerlerde yürütme muhalefet elinde olacaktır. Göçe karşı çıkanlar o bölgede zarara uğrayanların hakimiyeti ile oluşmaktadır. Bu menfaate dönse ile ancak durum değişebilir. Bunun etkisi kişilerin fikir değişikliği değil, sandığa atılan ve giden kişi azalması veya atmasıdır. Yüksek katılım iktidar yanlısı olur. Düşük katılım ile muhalefet kazanır, çünkü muhalefet sandığa tam gider ve gitmeleri sağlanır. Son Yerel Yönetim seçimlerinde genel seçin oranına göre oylarda 200 bin civarı azalma olmasına karşın yönetime geçmeleri, katılımın bir grupta olmaması ile oluşmuştur.

Yargı: Kanunilik ilkesi olması istenmez. Yargı toplum görüşüne göre karar vermelidir denilir. Verilen cezalar adaletsizlik ile yorumlanır. Yasama yapın denilir ama ayrımcılık olacağı için Anayasa Mahkemesi reddeder. Anayasa Mahkemesi topa tutulur.

Örf adetler ne ise o olsun denilir. Göçe gelenek evet demiş ise de o eski adet/gelenek idi, şimdi karşıyız denilir. Benim veya bizim parti görüşü değil, toplumun geleneği gibi sunmalıdır ki kabul edilebilsin.

Suriye gerçeğinde halk daha

- f) **İnsan Yapısı**: Bir kalıp insanlar, askerlik gibi aynı kıyafet ama sosyal sınıfını belirleyen bir simge, rumuz taşımalıdır. Ancak sosyal sınıfları da görünüşte belli olmalıdır. Başlıca üst sınıf, orta direkt sınıfı ve alt iş yapan sınıf olarak ayrılır. Bunlar arasında da üst ve orta, alt diye ayırım vardır. Üst sınıfın tepesinde seçilmiş

milletvekili olmalı, orta sınıfın üstü de sermayedar olmalıdır. İşçinin şefi de üst tabaka içindedir.

Toplumda haklar da buna göre dağıtılmalıdır. Göç olgusunda üst sınıf genellikle göçmek istemez, yeni yerler açmak için gider. Orta sınıfın imkânı vardır, eğer karşı çıkarsa yok edilmeli denildiği için kaçır. Alt sınıfın ise olasılığı yoktur ve isyan ateşinde de kaynak olarak gösterilir. Zulüm bir süre sonra diğer katmanlara da geleceği için birden beklenmedik olaylar olur ve iktidar, dikta devrilir.

İnsanların tek bir kalıpta olacağını sanılması aldatıcıdır ve elbise değiştirmek gibi değişebileceği unutulmamalıdır. Özellikle eğitim ile sınıf atlanması sıkıdır. Dikta da bir bakıma korku ile sınıf atlanmasına neden olmaktadır. İhanet ilk planda kendi içlerinden gelmektedir.

Dini inançlarda kalıplar, kaynağı okuyup, söylendiği gibi olmadığını gören farklılaşacaktır. Katolik yapısında her kilisenin farklı yapısı olduğu gözlenmektedir. Bazı evlerin alınması ve yerleşme, yer değiştirme kilisenin algısına göre olmaktadır. Tarikatların olduğu yerde ne kadar ailenizi sürdürebilirsiniz bir düşünün.

Suriye gerçeğinde halk birey hakkı ve sorumluluk ve rıza kişide olan yönetimi benimser, dikta onlara bunun şart olduğunu tanımlamış, sözel değil, gerçeklilik üzere olana sahip çıkar ve benimser. İdareyi ele alan grup dikta yaparsa hemen yıkılacaktır.

- g) **Sağlık durumu:** Yaşam ve varlık için sağlıklı olmak gerekir. Ancak bir iş yapamaz olan kişi artık toplumdan dışlanmalıdır. Ötenazi bu kültürden gelen bir adettir.

Yaşlanmak, ak saçlı olmak genellikle 40 yaşında başlar ve başlıca görevleri gelenekleri korumak ve bu konuda danışmanlık yapmaktır.

Genel yaklaşım hasta iyileşmeli ve olmuyorsa geri planda olmalıdır, çünkü işe yaramaz denilir. Göçlerde de göç yapabilecek göçmelidir ve sorun çıkarmamalıdır. Geri dönüşte de inceleyerek sağlık boyutu temel alınarak göçülür. Görüntü diğer faktörler olsa bile temel olan göçebilecek durumda değiliz denilir.

Sağlık tedavisi için geleneklere bakılır, yaşlı olanlar huzur içinde ölmeli, uzun tedavi bir eziyet olarak görülebilir.

Suriye gerçeğinde halk tüm zararlı olandan kurtulmalı, varlık için bu şarttır ve sıkı denetim yapılır. Karesi bile zararlıdır derler, ama sigara stres aldığını belirterek fazla tüketilmektedir.

- h) **Teknolojik yapı:** Her bir sosyal sınıfın taşıtı vardır. Göçte bunlar kullanılır. Ancak üst seviyede olanlar, taşıtlarının kabul edilmeme durumu nedeniyle etüt yaparak göçerler.

İmkânı olan üst sınıf en son göçmeyi düşünür. Menfaat bozulunca karar verir. Orta direk ise en çok etkilenen olduğu için, göçme fikri vardır, eyleme geçme imkânı bekler. Alt sınıf ise iş ve aş olursa göçerler. Geri göçmede de aynı yapıda olmaktadır. Üst sınıf yeni yerde kendine iş yaratmıştır, geri kaybı olacaktır.

Suriye gerçeğinde halk gittikleri yerde kendi besinlerini üretmek çabasında olur, hemen uyum sağlar ve gittikleri yerde de katkıda bulunur, çiftçi olurlar, zor şartlarda çalışırlar.

Sonuç

Resul Muhammed tebliğ yaparken ona inan ötesi dinleyenlerin gençler olduğu ve bu nedenle yüksek ümit beslediğini ifade etmiştir.

Biz atalarımızın dediğine, tapındığına inanırız demişlerdir. Ebu Lehep, sana tebliğ gelmesine ziyadesiyle memnun oldum bu bizim sülaleye katkı sağlayacak amca oğlu demiş ve sana altın verip zengin, hoca deyip alim ve Mekke emiri yapalım demiştir. Hiçbir şeyi kabul etmemesi ve sadece tebliğ edenim deyince de her türlü engel ve zulmü işlemeyi aile olarak yapmışlardır.

Bunun üzerine göç edilmiş, ticaret imkânı olan bir bakıma Tarım Kültürü değil, Endüstri Kültürü yapısında (Medine) daha kabul görmüştür. Burada eğitim boyutu ile ikna değil, açıklama ve bireylerin kabulünü sağlamıştır. Zorlama olmadığı için yaşlılar inanmamış, inanmış diyenlerde kalıba inanmış ve bunlara mümin değil Eslemna denilmiştir.

Göçte tüm varlıkların kaybı olduğu için büyük bir aşama geçirilmesi gereklidir. Suriye de bu şekilde görülerek, yapılacak hizmet boyutunda kalıp değil, birey hakkı temelinde olmak gerekir.

Zor olan hangi yaklaşım ve sistem onlara uyacaktır. Standart değil, farklı kültürel ve her kültürde de farklı yapılanma olan bir toplumdur.

Bunun çözümü önce onları anlamak, Kurandan da yararlanarak insan hakları temelinde yaklaşımdır. Yargılama da kanunilik üzere olmalıdır. Toplum görüşü demek, Batı da jüri sistemiği uygulanabilir, çünkü benzer algılar varken Suriye de uygulanması küçük bölünen, terör ve darbeci yapı olması demektir.

Türkiye bu nedenle örnek olması ötesi, bilgi ve becerisini kalıp değil, uyarılama ile yapmalıdır.

Kaynaklar

- 1) Kuran: Ahmed Hulusi, www.ahmedhulusi.org
- 2) Kuran. Yaşar Nuri Öztürk. İnternette pdf
- 3) Bölünmeyin Kuran ayetleri. <https://www.kuranfihristi.net/>
- 4) Türk Ceza Kanunu, www.mevzuat.org.tr
- 5) B. Güvenç. Sosyal Antropoloji Ders Notları, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi